

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΚΟΠΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Τεύχος 64

Επισκόπηση οικονομικών, εμπορικών και επιχειρηματικών
ειδήσεων για τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

Σύνταξη-Επιμέλεια:

*Π. Λάρδα, Σύμβουλος ΟΕΥ Α'
Ε. Ξυδιά, Γραμματέας ΟΕΥ Α'*

- Σεπτέμβριος 2021 -

Περιεχόμενα

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα	4
1.1 Ενέργεια και Ορυκτά	4
-Η μετατροπή του REK Bitola θα κοστίσει 310 εκατ. ευρώ	4
-Δείκτες τιμών εισαγωγής από τον τομέα «Παραγωγή σπένθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου», Ιούνιος 2021	4
1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate	4
-Αύξηση των μισθώσεων και μείωση των πωλήσεων ακινήτων	4
1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας	4
-Οι μετοχές της Ohridska Banka εξαιρούνται από την εισαγωγή τους στο Χρηματιστήριο αξιών της ΔτΒΜ	4
-Οι τράπεζες πραγματοποίησαν μεγαλύτερα κέρδη κατά την πανδημία	4
1.4 Τομέας Μεταφορών & Επικοινωνιών/Πληροφορικής	4
-Νόμος για την ασφάλεια των δικτύων και των συστημάτων πληροφοριών	4
-UKIM Accelerator: Πρόγραμμα υποστήριξης νεοφυών επιχειρήσεων (APA2021)	5
1.5 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων	5
-Μείωση της παραγωγής ξυλείας στα κρατικά δάση το 2ο τρίμηνο του 2021	5
-NFF: τιμές σταφυλιών και αμπελουργικός τομέας	5
-Νέα παράταση 15 ημερών για το IPARD II (Μέτρο 7)	5
1.6 Βιομηχανικός Τομέας	6
-Δείκτες τιμών παραγωγού στη βιομηχανία, σύνολο, Ιούνιος 2021	6
-Αύξηση θέσεων εργασίας στις βιομηχανικές ζώνες	6
1.7 Τομέας Τουρισμού	6
-Δραστική μείωση του αριθμού των επιβατών των αεροδρομίων κατά τη διάρκεια της πανδημίας	6
-Αυξημένος τουρισμός στην Πρέσπα	6
-Τουρισμός, Ιούνιος 2021	7
1.8 Τομέας Εμπορίου	7
-Εξωτερικό εμπόριο Βορείου Μακεδονίας, Ιανουάριος - Ιούνιος 2021 (προκαταρκτικά στοιχεία)	7
-Δείκτης Τιμών Καταναλωτή και Δείκτης Τιμών Λιανικής τον Ιούλιο 2021	7
1.9 Τομέας Υγείας & Περιβάλλοντος	8
-Επιχορήγηση από την ΕΕ για την υλοποίηση του έργου Clean AirDrom στον Δήμο Aerodrom	8
-Η πόλη των Σκοπίων ανακοινώνει έργο διαχείρισης αποβλήτων	8
1.10 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος	8
-Ο νόμος για τους απολυμένους εργαζόμενους σε κρατικές επιχειρήσεις σε ισχύ	8
-Ταμείο ύψους 2,5 εκατ. ευρώ για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας της κοινότητας των Ρομά	9
-161 εταιρείες παραβίασαν τους κανονισμούς εργασίας	9
-Κατάλογος των 100 πιο επιτυχημένων εταιρειών στη Βόρεια Μακεδονία	9
-Νέο νομοθετικό πλαίσιο για τη χρηματοδοτική στήριξη των επενδύσεων στη Βόρεια Μακεδονία	9
-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας	10
2. Οικονομικές ειδήσεις	10
-Μισθός v.s Έξοδα – 554,5 ευρώ/ μήνα για βασικά είδη πρώτης ανάγκης	10
-Δείκτης Τιμών Εστίασης, Ιούλιος 2021	10
-Ο πληθωρισμός στο 3,4% τον Ιούλιο 2021	10
3. Ευρωπαϊκή προοπτική	10
-Η EBRD εξετάζει τη χορήγηση δανείου 2 εκατ. ευρώ στην PROCREDIT BANK για πράσινες επενδύσεις	10
-Προοπτικές ανάπτυξης της βιο-οικονομίας στην περιοχή της Strumica	11
-Νέα χρηματοδότηση από την EBRD για επενδύσεις σε ενεργειακή απόδοση κτιρίων	11
4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις	11
-Πρωτόκολλο Επιχειρηματικής Συνεργασίας Ταχυδρομείων Βόρειας Μακεδονίας και Σερβίας (2.8.2021)	11
-Δυνατότητα συμμετοχής εταιρειών της ΔτΒΜ στους διαγωνισμούς του NATO	12
-Παρουσίαση του επενδυτικού περιβάλλοντος της ΔτΒΜ στην Τουρκία	12
-Η Nordwind Airlines της Ρωσίας υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με την εγχώρια Atlas Plus	12

5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος	12
-Αύξηση του κόστους ζωής	12
-Μέσος μηνιαίος μισθός 466 € , ενώ τα ελάχιστα μηνιαία έξοδα μέσης οικογένειας 554 €	13
-Σχολές και επιστημονικά ιδρύματα μπορούν να υποβάλουν αίτηση για εργαστηριακό εκσυγχρονισμό	13
6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις	13
-Διαγωνισμός Hackathon στο πλαίσιο του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Νεολαίας 2021	13
COVID-19:Μέτρα αντιμετώπισης της εξάπλωσης του ιού & σχετική με τον κορωνοϊό ειδησιογραφία	14
-Αποφάσεις κυβέρνησης για επιβολή εκ νέου περιορισμών λόγω αύξησης των κρουσμάτων	14

Σημειώσεις / Disclaimer :

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-skorje@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, ενωσιακό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosorikon-dedomenon>)
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ - Σκοπίων τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησιογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα

1.1 Ενέργεια και Ορυκτά

-Η μετατροπή του REK Bitola θα κοστίσει 310 εκατ. ευρώ

Σύμφωνα με δηλώσεις του Γενικού Διευθυντή της AD ESM κ. Vasko Kovacevski, η μετατροπή του σταθμού θερμοηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση άνθρακα REK Bitola σε σταθμό παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα κοστίσει περίπου 310 εκατ. ευρώ. Η επένδυση καλύπτει την κατασκευή μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αέριο συμπαραγωγής, η οποία θα αρχίσει να λειτουργεί το 2025/26, αλλά και την κατασκευή του πρώτου από τους τρεις φωτοβολταϊκούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής. Μέρος του κόστους θα καλυφθεί από το κράτος (κεφάλαια της ESM, μέρος του προϋπολογισμού της Κυβέρνησης), ενώ τα υπόλοιπα κεφάλαια θα προέλθουν από επιχορηγήσεις και φθηνότερα δάνεια για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Σύμφωνα με τον ίδιο, κανένας εργαζόμενος στον REK Bitola δεν θα χάσει τη δουλειά του.

-Δείκτες τιμών εισαγωγής από τον τομέα «Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου», Ιούνιος 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Ιούνιο του 2021, οι τιμές εισαγωγής από τον τομέα «Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου» αυξήθηκαν κατά 5,6% σε μηνιαίο επίπεδο και κατά 60,9% σε ετήσιο επίπεδο.

1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate

-Αύξηση των μισθώσεων και μείωση των πωλήσεων ακινήτων

Σύμφωνα με στοιχεία του Κτηματολογίου της Βόρειας Μακεδονίας, το πρώτο τρίμηνο του έτους καταγράφηκαν 735 πωλήσεις νέων διαμερισμάτων και 975 μισθώσεις, εκ των οποίων 717 για κατοικίες και 258 για διαμερίσματα. Σύμφωνα με την τριμηνιαία έκθεση του Γραφείου Κτηματολογίου Ακινήτων, τους πρώτους τρεις μήνες του τρέχοντος έτους, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι, ο αριθμός των πωλήσεων ακινήτων μειώθηκε, ενώ ο αριθμός των μισθώσεων αυξήθηκε. Από τον Ιανουάριο μέχρι τον Μάρτιο του περασμένου έτους, σημειώθηκαν συνολικά 5.440 πωλήσεις, ενώ εφέτος εκατό λιγότερες. Στην περίπτωση των μισθώσεων, η κατάσταση είναι διαφορετική: πέρυσι υπήρχαν 2.284, και εφέτος 2.450 μισθώσεις. Πέρυσι το πρώτο τρίμηνο πωλήθηκαν 1.014 νέα διαμερίσματα, ενώ εφέτος την ίδια περίοδο ο αριθμός τους μειώθηκε σε 735. Οι πωλήσεις όλων των τύπων ακινήτων εφέτος έχουν μειωθεί κατά περισσότερο από 600.

1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας

-Οι μετοχές της Ohridska Banka εξαιρούνται από την εισαγωγή τους στο Χρηματιστήριο αξιών της ΔτΒΜ
Το Διοικητικό Συμβούλιο του Χρηματιστηρίου Αξιών της ΔτΒΜ, κατά τη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 04.08.2021, πήρε την απόφαση να αποκλείσει από την εισαγωγή στην Επίσημη Αγορά του Χρηματιστηρίου των μετοχών που εξέδωσε η Ohridska Banka AD Skopje, από τις 05.08.2021, λόγω αλλαγής του καθεστώτος της εταιρείας (επισήμως στις 16.7.2021, μετά την εξαγορά της από τη Sparkasse Bank).

-Οι τράπεζες πραγματοποίησαν μεγαλύτερα κέρδη κατά την πανδημία

Οι τράπεζες άρχισαν να δημοσιεύουν τις οικονομικές τους καταστάσεις για το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους και, σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής στοιχεία, κατέγραψαν μεγαλύτερα κέρδη από πέρυσι. Οι μεγαλύτερες τράπεζες, που κατέχουν συνολικά το ήμισυ του τραπεζικού τομέα (μερίδιο αγοράς του συνολικού ενεργητικού), Storanska Banka, NLB Banka και Komercijalna Banka, το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους παρουσιάζουν συνολικά κέρδη 49,7 εκατ. ευρώ, ενώ την ίδια περίοδο το προηγούμενο έτος σημείωσαν κέρδη 39,2 εκατ. ευρώ. Το μεγαλύτερο κέρδος πραγματοποίησε η NLB Banka. Ειδικότερα, τους πρώτους 6 μήνες του τρέχοντος έτους, η NLB Banka σημείωσε καθαρά κέρδη 18,4 εκατ. ευρώ, ενώ πέρυσι τα κέρδη της ανήλθαν σε 11,5 εκατ. ευρώ.

1.4 Τομέας Μεταφορών & Επικοινωνιών/Πληροφορικής

-Νόμος για την ασφάλεια των δικτύων και των συστημάτων πληροφοριών

Σύμφωνα με τον Υπουργό Κοινωνίας της Πληροφορίας και Διοίκησης κ. Jeton Shaqiri, ο νόμος για την ασφάλεια των δικτύων και των συστημάτων πληροφοριών προβλέπει την ίδρυση ενός ψηφιακού οργανισμού στη χώρα, για πρώτη φορά, ως βασικός φορέας των διαδικασιών προς την ψηφιακή κοινωνία και διοίκηση.

Η ψηφιοποίηση της κρατικής διοίκησης αποτελεί βασική προτεραιότητα, δήλωσε ο κ. Shaqiri. "Τα δίκτυα και τα συστήματα πληροφοριών, κυρίως το διαδίκτυο, διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στη διευκόλυνση της διασυνωριακής διακίνησης αγαθών, υπηρεσιών και ανθρώπων", τόνισε ο κ. Υπουργός. Ο νόμος αναμένεται να εισέλθει σύντομα στην κοινοβουλευτική διαδικασία.

-UKIM Accelerator: Πρόγραμμα υποστήριξης νεοφυών επιχειρήσεων (APA2021)

Ο επιχειρηματικός επιταχυντής UKIM δημοσίευσε την πρόσκληση για το πρόγραμμα "BAU APA 2021" για την υποστήριξη των προηγμένων νεοσύστατων επιχειρήσεων και των ταχέως αναπτυσσόμενων εταιρειών. Η νέα πρόσκληση υποβολής αιτήσεων, η οποία είναι ανοικτή μέχρι τις 12 Σεπτεμβρίου τ.ε., αποτελεί απάντηση στην τρέχουσα κατάσταση και στην ανάγκη ανάπτυξης του οικοσυστήματος εκκίνησης και καινοτομίας. Το πρόγραμμα διάρκειας οκτώ εβδομάδων θα χωριστεί σε δύο μέρη: το 1ο μέρος θα διαρκέσει τέσσερις εβδομάδες τον Οκτώβριο και θα περιλαμβάνει εργαστήρια υποστήριξης της ανάπτυξης για 15 νεοσύστατες επιχειρήσεις, ενώ το 2ο θα πραγματοποιηθεί τον Νοέμβριο τ.ε. για τις επιλεγμένες 3-5 νεοσύστατες επιχειρήσεις που έχουν δείξει τις μεγαλύτερες δυνατότητες. Το πρόγραμμα θα διεξαχθεί διαδικτυακά ή θα συνδυαστεί με ορισμένα μαθήματα φυσικής παρουσίας, ανάλογα με τα ισχύοντα πρωτόκολλα υγειονομικής περίθαλψης για την πρόληψη της εξάπλωσης του Covid-19. Το Ταμείο του UKIM Accelerator διαθέτει 533.000 ευρώ για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικών ιδεών και η μέγιστη επένδυση ανά εταιρεία είναι 100.000 ευρώ. Το νέο πρόγραμμα BAU APA2021 δημιουργήθηκε σε συνεργασία με το πρόγραμμα Star Venture της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης. Η προθεσμία υποβολής σχετικών αιτήσεων λήγει στις 12 Σεπτεμβρίου. Βλ. ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.f6s.com/bau-apa2021/apply>.

1.5 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων

-Μείωση της παραγωγής ξυλείας στα κρατικά δάση το 2ο τρίμηνο του 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, η συνολική εμπορική παραγωγή ξυλείας σε κρατικά δάση το δεύτερο τρίμηνο του 2021, σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο του 2020, μειώθηκε κατά 1,4%. Παρατηρήθηκε αύξηση στην παραγωγή κορμών πλατύφυλλων ειδών, εξορυκτικού ξύλου κωνοφόρων ειδών, καυσόξυλων κωνοφόρων και πλατύφυλλων ειδών. Υπήρξε μείωση στην παραγωγή κορμών κωνοφόρων ειδών, άλλων στρογγυλών ξύλων κωνοφόρων ειδών, τεμαχισμένων ξύλων κωνοφόρων ειδών και καυσόξυλων πλατύφυλλων ειδών. Την ίδια περίοδο, οι πωλήσεις δασικών προϊόντων ανήλθαν σε 129.832 κυβικά μέτρα, αύξηση 0,8%.

-NFF: τιμές σταφυλιών και αμπελουργικός τομέας

Η Εθνική Ομοσπονδία Αγροτών (NFF) αναφέρει ότι η τιμή της ποικιλίας σταφυλιών "Smederevka" θα πρέπει να διαμορφωθεί στα 16 δηνάρια περίπου ανά κιλό και της "Vranec" στα 17 δηνάρια ανά κιλό. Σύμφωνα με την NFF, εκτός από τις τιμές αγοράς, η κλιματική αλλαγή και τα απαρχαιωμένα αρδευτικά συστήματα έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην αμπελουργία. Η Ομοσπονδία τονίζει την ανάγκη δημιουργίας εταιρικών σχέσεων μεταξύ καλλιεργητών και οινοποιείων. Ταυτόχρονα, απαιτεί η έναρξη της συγκομιδής και η κλίμακα των μονάδων ζάχαρης να καθορίζονται από τα αρμόδια επιστημονικά ιδρύματα, έτσι ώστε να μην υπάρχει χειραγώγηση γύρω από τις τιμές και τις μονάδες ζάχαρης. Το αίτημα αυτό, όπως πληροφορούν, υποβλήθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας. Προσθέτουν ότι είναι δυσαρεστημένοι με τη συνολική μεταχείριση των καλλιεργητών και απαιτούν αλλαγές στον νόμο για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη και στον νόμο για τον οίνο, μέσω της εισαγωγής τραπεζικών εγγυήσεων, όπως συμβαίνει ήδη με τις αγορές καπνού.

-Νέα παράταση 15 ημερών για το IPARD II (Μέτρο 7)

Ο Οργανισμός Οικονομικής Στήριξης της Γεωργίας και της Αγροτικής Ανάπτυξης ενημερώνει όλους όσους ενδιαφέρονται να λάβουν χρηματοδοτική στήριξη από το IPARD II, μέτρο 7 «Διαφοροποίηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και ανάπτυξη των μικρών επιχειρήσεων», ότι δίνεται πρόσθετη παράταση 15 ημερών για την υποβολή αιτήσεων για τη λήψη χρηματοδοτικής στήριξης μέσω αυτού του μέτρου, έως τις 6 Σεπτεμβρίου 2021. Με τη βοήθεια των διαθέσιμων κεφαλαίων σε αυτή την πρόσκληση, οι αιτούντες μπορούν να επενδύσουν στους ακόλουθους τομείς: 1. Εναλλακτική γεωργική παραγωγή 2. Αλκοολούχα προϊόντα από σταφύλια ή φρούτα και μπίρα. 3. Κέικ, ζυμαρικά και προϊόντα αρτοποιίας. 4. Εκχυλίσματα τσαγιού και βοτάνων.

1.6 Βιομηχανικός Τομέας

-Δείκτες τιμών παραγωγού στη βιομηχανία, σύνολο, Ιούνιος 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Ιούνιο του 2021, οι τιμές παραγωγού στη Βιομηχανία, συνολικά, αυξήθηκαν κατά 1,9% σε μηνιαίο επίπεδο και κατά 11,8% σε ετήσιο επίπεδο. Τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Μάιο του 2021, οι τιμές παραγωγού στη Βιομηχανία, συνολικά, αυξήθηκαν στα τμήματα «Ορυχείων και λατομείων» κατά 5,2%, «Μεταποίηση» κατά 1,5% και «Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού» κατά 3,4%. Τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, οι τιμές παραγωγού στη Βιομηχανία, συνολικά, αυξήθηκαν στα τμήματα «Ορυχείων και λατομείων» κατά 34,2%, «Μεταποίηση» κατά 10,1% και «Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού» κατά 13,1%.

-Αύξηση θέσεων εργασίας στις βιομηχανικές ζώνες

Αύξηση θέσεων εργασίας κατά 8,13% καταγράφηκε τον Ιούλιο 2021 στις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στις ζώνες τεχνολογικής και βιομηχανικής ανάπτυξης, σε σύγκριση με τον Ιούλιο του περασμένου έτους, καθώς και σχεδόν 1% σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα. Επί του παρόντος, στις βιομηχανικές ζώνες εργάζονται 14.240 άτομα. "Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί τους προσεχείς μήνες, καθώς σε κάποιες επιχειρήσεις, διεξάγονται διαδικασίες για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, ενώ οι υπάρχοντες επενδυτές, σύμφωνα με τις συμβάσεις, έχουν υποχρέωση να ανοίξουν επιπλέον 7.000 νέες θέσεις εργασίας", ανέφερε η Διεύθυνση Ζωνών Τεχνολογικής και Βιομηχανικής Ανάπτυξης. Οι τακτικές αναλύσεις δείχνουν, επίσης, θετική τάση όσον αφορά τόσο στις εξαγωγές όσο και στις εισαγωγές. Όσον αφορά στις επενδύσεις, από τις αρχές του έτους, έχουν υπογραφεί συμβάσεις συνολικής επένδυσης άνω των 120 εκατ. ευρώ. Όπως προσθέτει η Διεύθυνση Ζωνών, μόνο οι εν λόγω εταιρείες θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να καταβάλουν πάνω από 70 εκατ. ευρώ σε εισφορές και φόρο κερδών.

1.7 Τομέας Τουρισμού

-Δραστική μείωση του αριθμού των επιβατών των αεροδρομίων κατά τη διάρκεια της πανδημίας

Την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου του τρέχοντος έτους καταγράφηκαν 393.391 επιβάτες στα δυο αεροδρόμια της χώρας (Αχρίδας και Σκοπίων), σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Το 2019, ο αριθμός αυτός ανερχόταν σε 1,2 εκατ. Ο Ιούνιος 2021 ήταν ο καλύτερος μήνας, συνεπεία της χαλάρωσης των μέτρων και της μείωσης του αριθμού των ενεργών κρουσμάτων COVID-19, οπότεν καταγράφηκαν 114.022 επιβάτες στην εναέρια κυκλοφορία. Οι προσδοκίες είναι ο αριθμός των επιβατών να αυξηθεί τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, υπό την αίρεση νέων κρουσμάτων κορωνοϊού και ακολούθως νέων περιοριστικών μέτρων όσον αφορά στα ταξίδια πολιτών της Βόρειας Μακεδονίας στο εξωτερικό ή την ακύρωση επισκέψεων ξένων τουριστών στη χώρα.

-Αυξημένος τουρισμός στην Πρέσπα

Η Πρέσπα διανύει μια από τις πιο επιτυχημένες τουριστικές περιόδους των τελευταίων 5-6 ετών, ωστόσο απαιτούνται περισσότερες δυνατότητες διαμονής, εκτίμησε ο Δήμαρχος του Resen κ. Zivko Gosarevski. Οι παραλίες (Pretor, Slivnica, Stenje και Krani) είναι γεμάτες, ενώ οι δυνατότητες διαμονής, των οποίων ο αριθμός δεν είναι μεγάλος, είναι πλήρεις μέχρι τα τέλη Αυγούστου τ.ε., ενώ υπάρχουν και καθημερινοί τουρίστες από την Bitola και το Prilep. Κατά την άποψή του, ο μεγάλος αριθμός πολιτιστικών εκδηλώσεων που διοργανώνονται στην όχθη της λίμνης από τις αρχές του καλοκαιριού είναι μεταξύ των λόγων για το μεγάλο ενδιαφέρον. Το μεγαλύτερο πρόβλημα, ωστόσο, είναι οι δυνατότητες διαμονής. Επί του παρόντος, υπάρχουν σχεδόν 1.000 κλίνες. Ο κ. Gosarevski σημειώνει ότι υπάρχουν ιδιωτικές εγκαταστάσεις των οποίων οι ιδιοκτήτες δεν ενδιαφέρονται να τις ανακαινίσουν ή χρησιμοποιήσουν. "Αναζητούμε τρόπους για να τους παρακινήσουμε να τις ανακατασκευάσουν ή να τις πουλήσουν σε κάποιον που θα επενδύσει σε αυτές", σημειώνει ο Δήμαρχος. Υπάρχουν ενδιαφερόμενοι επενδυτές, αλλά η αστικοποίηση σε ορισμένες τοποθεσίες της Πρέσπας δεν επιτρέπει την κατασκευή νέων καταλυμάτων, κάτι που σύμφωνα με τον Δήμαρχο αποτελεί πρόσθετο πρόβλημα. Με την ασφαλτόστρωση του δρόμου μέσω της Galicica, η οποία συνδέει το Otesevo με την Αχρίδα, αναμένει πρόσθετη ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού, ενώ το διασυνοριακό έργο με την Ελλάδα, τα «Ιερά Νερά», το οποίο συνδέει τέσσερα μοναστήρια, θα είναι επίσης ένα μεγάλο όφελος.

-Τουρισμός, Ιούνιος 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο αριθμός των τουριστών τον Ιούνιο του 2021 ήταν 47.167, εκ των οποίων το 47,2% ήταν εγχώριοι τουρίστες και το 52,8% ήταν ξένοι τουρίστες. Ο αριθμός των διανυκτερεύσεων τον Ιούνιο του 2021 ήταν 117.701, εκ των οποίων το 52,6% ήταν από εγχώριους τουρίστες και το 47,4% από ξένους τουρίστες. Την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2021, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι, ο αριθμός των τουριστών αυξήθηκε κατά 42,5%: ο αριθμός των εγχώριων τουριστών αυξήθηκε κατά 97,8%, ενώ ο αριθμός των ξένων τουριστών αυξήθηκε κατά 8,3%. Την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2021, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι, ο αριθμός των διανυκτερεύσεων αυξήθηκε κατά 54,0%: ο αριθμός των διανυκτερεύσεων των εγχώριων τουριστών αυξήθηκε κατά 87,2%, ενώ εκείνοι των ξένων τουριστών αυξήθηκαν κατά 27,9%.

1.8 Τομέας Εμπορίου

-Εξωτερικό εμπόριο Βορείου Μακεδονίας, Ιανουάριος - Ιούνιος 2021 (προκαταρκτικά στοιχεία)

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, η συνολική αξία των εξαγόμενων αγαθών από τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2021 ανήλθε στα 210.122.464 δηνάρια, ή 3.408.966 χιλιάδες ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση 39,1% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Η αξία των εισαγόμενων αγαθών κατά την ίδια περίοδο ήταν 286.095.298 χιλιάδες δηνάρια, ή 4.641.495 χιλιάδες ευρώ, ήτοι 38,7% περισσότερο από την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι. Το εμπορικό έλλειμμα κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2021 ανήλθε στα 75.972.834 χιλιάδες δηνάρια, ή 1.232.529 χιλιάδες ευρώ και η κάλυψη των εισαγωγών από τις εξαγωγές κατά την εξεταζόμενη περίοδο ήταν 73,4%. Σύμφωνα πάντα με πληροφορίες της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, αναλύοντας το εξωτερικό εμπόριο ανά προϊόν φαίνεται ότι, ως προς τις εξαγωγές της Βορείου Μακεδονίας, τα σημαντικότερα προϊόντα αφορούν: ενισχυμένους καταλύτες με πολύτιμα μέταλλα ή ενώσεις πολύτιμων μετάλλων ως δραστική ουσία, σύνολα καλωδίων ανάφλεξης και άλλα σύνολα καλωδίων των τύπων που χρησιμοποιούνται σε οχήματα, αεροσκάφη ή πλοία, μέρη καθισμάτων της υποομάδας 821,1 και σιδηρονικέλιο. Ως προς τις εισαγωγές στη Βόρεια Μακεδονία, τα σημαντικότερα προϊόντα είναι: άλλα μέταλλα της ομάδας πλατίνας και κράματα αυτών, ακατέργαστα ή σε σκόνη, κεραμικά προϊόντα για εργαστηριακές, χημικές ή άλλες τεχνικές χρήσεις, πλατίνα και κράματα λευκόχρυσου, σε ακατέργαστη μορφή ή σε μορφή σκόνης, πετρελαϊκά έλαια και έλαια από ασφαλτικά ορυκτά (άλλα από τα ακατέργαστα). Η Βόρεια Μακεδονία προμηθεύεται προϊόντα κατά κύριο λόγο από τις χώρες της Ε.Ε. και των Δυτικών Βαλκανίων, κατά 45,4% και 8,7% αντίστοιχα στο σύνολο των εισαγωγών της, βάσει των προκαταρκτικών στοιχείων για την υπό εξέταση περίοδο. Οι ίδιες ομάδες χωρών είναι και οι βασικές αγορές για τη διάθεση των προϊόντων της, κατά 79,6% και 10,4% αντίστοιχα, στο σύνολο των εξαγωγών της για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2021. Την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2021, σύμφωνα με τον συνολικό όγκο εξωτερικού εμπορίου, οι σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας ήταν: η Γερμανία (με μερίδιο 27,0%), το Ηνωμένο Βασίλειο (με μερίδιο 13,2%), η Σερβία (με μερίδιο 5,2%), η Ελλάδα (με μερίδιο 4,9%) και η Κίνα (με μερίδιο 4,2%). Ειδικότερα, ως προς το διμερές εμπόριο Ελλάδος-Βορείου Μακεδονίας, ο όγκος εμπορίου την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2021 έφθασε τα 24.395.225 χιλ. δηνάρια, ή 395.782 χιλ. ευρώ, με μερίδιο 4,9% επί του συνολικού όγκου εξωτερικού εμπορίου, παρουσιάζοντας μείωση 25,4%, σε σχέση με την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2020. Το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών στη Βόρεια Μακεδονία, την υπό εξέταση περίοδο, ήταν 18.587.210 χιλ. δηνάρια, ή 301.556 χιλ. ευρώ, παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση 34,4% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι. Οι εξαγωγές προϊόντων της Βορείου Μακεδονίας στην Ελλάδα έφθασαν τα 5.808.015 χιλ. δηνάρια, ή 94.226 χιλ. ευρώ, καταγράφοντας επίσης μικρή αύξηση 3,5%. Το εμπορικό ισοζύγιο παρέμεινε πλεονασματικό υπέρ της Ελλάδας, με πλεόνασμα 207.330 χιλ. ευρώ.

-Δείκτης Τιμών Καταναλωτή και Δείκτης Τιμών Λιανικής τον Ιούλιο 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή τον Ιούλιο του 2021, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, ήταν 100,5, ενώ ο Δείκτης Τιμών Λιανικής ήταν 102,3. Αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή τον Ιούλιο του 2021, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, καταγράφηκε στα τσιγάρα κατά 0,9%, στο γάλα κατά 0,8%, στα νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη φρούτα, στα τρόφιμα n.e.c. κατά 0,5%, στο ψωμί και στα δημητριακά κατά 0,4%, στην μπύρα κατά 0,3%. Τον Ιούλιο 2021, σημειώθηκε επίσης αύξηση των δεικτών μεταφοράς επιβατών αεροπορικώς κατά 49,9%, φυσικού αερίου για νοικοκυριά κατά 8,4%, καυσίμων και λιπαντικών για προσωπικό εξοπλισμό μεταφοράς κατά 5,0%, υγρών καυσίμων για

νοικοκυριά κατά 4,7%, οργανωμένων διακοπών κατά 3,4%, υπηρεσιών στέγασης κατά 2,2%, εξοπλισμού επεξεργασίας πληροφοριών κατά 2,1%, άλλων ιατρικών προϊόντων, ηλεκτρικών συσκευών για προσωπική περίθαλψη κατά 1,0%, οδικής μεταφοράς επιβατών, εξοπλισμού λήψης, καταγραφής και αναπαραγωγής ήχου και εικόνας, κοσμημάτων, ρολογιών κατά 0,8%, μικρών ηλεκτρικών οικιακών συσκευών, φαρμακευτικών προϊόντων κατά 0,7%, αυτοκινήτων, διαφόρων εντύπων κατά 0,6%, κατοικίδιων ζώων και συναφών προϊόντων κατά 0,5%, μεγάλων οικιακών συσκευών, ποδηλάτων κατά 0,4%, υλικών συντήρησης και επισκευής του εξοπλισμού κατοικιών, του φωτογραφικού και κινηματογραφικού εξοπλισμού και των οπτικών οργάνων κατά 0,2%. Μείωση του δείκτη τιμών καταναλωτή τον Ιούλιο του 2021, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, καταγράφηκε στα νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη λαχανικά εκτός από τις πατάτες και άλλους κονδύλους κατά 9,6%, τα έλαια και τα λίπη κατά 2,2%, τον οίνο κατά 1,6%, το κρέας κατά 0,7%, το τυρί και το τυρόπηγμα κατά 0,3%. Τον Ιούλιο, μειώθηκαν επίσης οι δείκτες των παραϊατρικών υπηρεσιών κατά 1,1%, ταπήτων και άλλων επενδύσεων δαπέδου κατά 0,5%, ενδυμάτων, επίπλων και επίπλωσης, γυάλινων, επιτραπέζιων και οικιακών σκευών κατά 0,3%, υποδημάτων, μέσων καταγραφής, εξοπλισμού για σπορ, κάμπινγκ και υπαίθρια αναψυχή κατά 0,2%. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή τον Ιούλιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2020, αυξήθηκε κατά 3,4%, ενώ ο Δείκτης Τιμών Λιανικής αυξήθηκε κατά 5,4%.

1.9 Τομέας Υγείας & Περιβάλλοντος

- Επιχορήγηση από την ΕΕ για την υλοποίηση του έργου Clean AirDrom στον Δήμο Aerodrom

Ο Δήμος του Aerodrom έλαβε επιχορήγηση από την ΕΕ για το έργο Clean AirDrom, το οποίο αφορά στη διάθεση ειδικών κάδων απορριμμάτων. Ειδικότερα, κάθε νοικοκυριό θα λάβει έναν κατάλληλο κάδο απορριμμάτων για άμεση επιλογή χαρτιού, πλαστικού και γυαλιού, ενώ τα νοικοκυριά θα μπορούν να διαθέσουν τα συλλεχθέντα επιλεγμένα απορρίμματα σε 20 κατάλληλα μηχανήματα αυτόματης πώλησης και συλλογής κουπονιών αξίας. Το έργο προβλέπει την άμεση ένταξη του τομέα των ΜΚΟ και προσβλέπει στην ευαισθητοποίηση των κατοίκων και την ανάπτυξη οικολογικής κουλτούρας.

-Η πόλη των Σκοπίων ανακοινώνει έργο διαχείρισης αποβλήτων

Η Πόλη των Σκοπίων, η SmartUp (ΜΚΟ που δραστηριοποιείται στο πλαίσιο του Skorje Lab) και ο ΧΥΤΑ Drisla PE (στο νοτιοανατολικό τμήμα της πόλης των Σκοπίων, σε απόσταση 14 χ.λμ. από το κέντρο της πόλης) ανέλαβαν την κατασκευή και διαχείριση αποβλήτων στον Δήμο των Σκοπίων, έργο του IPA συνολικής αξίας 800.000 ευρώ, με διετή διάρκεια. Στο πλαίσιο του έργου προβλέπεται η προμήθεια κατάλληλων μηχανημάτων και εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των φορητών για μεταφορές και μηχανήματα για τη διαλογή διαφορετικών τύπων αποβλήτων. "Με το έργο, στοχεύουμε στον εντοπισμό και την παρακολούθηση ανεξέλεγκτων χώρων υγειονομικής ταφής με τη βοήθεια συστημάτων GI, ενώ τα παραγόμενα δεδομένα θα αποτελέσουν βάση δεδομένων για την απογραφή, ψηφιοποίηση και παρατήρηση των κατασκευαστικών αποβλήτων", αναφέρει ο Δήμος Σκοπίων, προσθέτοντας ότι το έργο θα ωφελήσει τις τοπικές αρχές, τη Drisla, κατασκευαστικές εταιρείες, αλλά και τους κατοίκους των Σκοπίων.

1.10 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος

-Ο νόμος για τους απολυμένους εργαζόμενους σε κρατικές επιχειρήσεις σε ισχύ

Σύμφωνα με τον νέο πτωχευτικό νόμο (29.7.2021), οι εργαζόμενοι σε κρατικές επιχειρήσεις, ή σε εταιρείες με κυρίαρχο μέτοχο το κράτος, των οποίων η απασχόληση έχει λήξει λόγω πτώχευσης, εκκαθάρισης ή ιδιωτικοποίησής τους, κατά την περίοδο από την 1^η Ιανουαρίου 1993 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, δικαιούνται αποζημίωσης. Ειδικότερα, ο εν λόγω νόμος προβλέπει αποζημιώσεις για τους εργαζόμενους που είχαν τουλάχιστον 14 έτη απασχόλησης στις ως άνω κρατικές επιχειρήσεις, οι οποίοι την ημέρα υποβολής της αίτησης ήταν τουλάχιστον 52 ετών (γυναίκα) και 55 ετών (άνδρες), που η εργασιακή σχέση τους έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, που άσκησαν το δικαίωμα χρηματικής αποζημίωσης μετά την 1^η Ιανουαρίου 1993 και οι οποίοι από τις 31 Δεκεμβρίου 2020 έως την ημέρα έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, δεν απασχολήθηκαν. Οι επιλέξιμοι απολυμένοι εργαζόμενοι θα πρέπει να παρουσιασθούν στα περιφερειακά γραφεία της Υπηρεσίας Απασχόλησης εντός 30 ημερών, ανέφερε το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής. Ο νόμος ουσιαστικά ορίζει ότι περίπου 1.100 απολυμένοι εργαζόμενοι θα λάβουν αποζημίωση σε μετρητά ύψους 9.242 δηναρίων (150€) μέχρι την ημέρα συνταξιοδότησής τους, ή το 34% του μέσου μηνιαίου καθαρού μισθού που καταβλήθηκε σε εργαζόμενο στη χώρα το προηγούμενο έτος. Με τις τελευταίες τροποποιήσεις του Νόμου περί πτώχευσης, από το 2017 έως σήμερα, επιλύθηκε η κατάσταση περίπου 13.000 τέτοιων εργαζόμενων.

-Ταμείο ύψους 2,5 εκατ. ευρώ για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας της κοινότητας των Ρομά

Η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας δημιούργησε το αναπτυξιακό ταμείο "Maching Fund" για την προώθηση του επιχειρηματικού δυναμικού της κοινότητας των Ρομά, παρέχοντας ευκολότερη πρόσβαση σε επιχειρηματικά δάνεια, με ευνοϊκούς όρους, και υπηρεσίες καθοδήγησης και επιχειρηματικής ανάπτυξης στους ανέργους και εγγεγραμμένους στον Οργανισμό Απασχόλησης ενδιαφερόμενους φορείς. Στόχος είναι η δημιουργία συνθηκών για νέες θέσεις εργασίας, για την υποστήριξη της επισημοποίησης της παραοικονομίας, καθώς και για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας στην κοινότητα των Ρομά. Στο πλαίσιο του εν λόγω Ταμείου, θα διατεθούν συνολικά 153,5 εκατ. δηνάρια, ή 2,5 εκατ. ευρώ περίπου, με κοινή συμμετοχή, ήτοι με κυβερνητικά κονδύλια ύψους 61,4 εκατ. δηναρίων και κεφάλαια της Πρωτοβουλίας REDI (πρωτοβουλία για την οικονομική ανάπτυξη των Ρομά) ύψους 92,1 εκατ. δηναρίων. Τα κονδύλια από την Κυβέρνηση παρέχονται από την πέμπτη δέσμη οικονομικών μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών του Covid-19. Οι Ρομά αποτελούν περίπου το 2,6% του πληθυσμού της Βόρειας Μακεδονίας, αλλά οι επιχειρήσεις τους συχνά στερούνται δανείων λόγω έλλειψης εγγυήσεων ή πιστωτικού ιστορικού. Οι διεθνείς οργανισμοί αναφέρουν ότι η οικονομική κρίση εξ αιτίας της πανδημίας έπληξε δυσανάλογα την κοινότητα των Ρομά.

-161 εταιρείες παραβίασαν τους κανονισμούς εργασίας

Κατά τους πρώτους έξι μήνες του τρέχοντος έτους, 161 εταιρείες παραβίασαν τους κανονισμούς σχετικά με την εγγραφή εργαζομένων. Σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα, οι κρατικοί επιθεωρητές εργασίας διαπίστωσαν παρατυπίες του νόμου περί εργασιακών σχέσεων από 118 εταιρείες που δεν κατέγραψαν τους υπαλλήλους τους για πλήρη απασχόληση. Επιπλέον, επιβλήθηκε πρόστιμο σε 27 εργοδότες που απασχολούν πάνω από 25 υπαλλήλους, αλλά δεν τους έχουν εγγράψει ως πλήρως απασχολούμενους και δεν τους κατέβαλαν υπερωρίες. Οι επιθεωρητές ανέλαβαν επίσης δράση εναντίον 16 ιδιοκτητών που δεν κατέγραψαν την παρουσία εργαζομένων στον χώρο εργασίας, απαριθμώντας δεδομένα σχετικά με την έναρξη και το τέλος του ωραρίου εργασίας. Η Κρατική Επιθεώρηση Εργασίας διενήργησε συνολικά 8.267 σχετικές επιθεωρήσεις από τον Ιανουάριο μέχρι τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους. Πληροφορίες από την Ομοσπονδία Συνδικάτων δείχνουν ότι οι περισσότερες καταγγελίες αφορούν κατάχρηση εργατικού δυναμικού όσον αφορά στην εγγραφή στον τομέα του τουρισμού-φιλοξενίας. Τις περισσότερες φορές, οι εργαζόμενοι παραπονούνται ότι είναι εγγεγραμμένοι ως εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, παρόλο που εργάζονται ακόμη και περισσότερο από οκτώ ώρες την ημέρα. Από τον Ιούνιο τ.ε., η Ομοσπονδία έχει λάβει περίπου 500 καταγγελίες από εργαζόμενους που δεν είναι εγγεγραμμένοι παρά το γεγονός ότι πηγαίνουν στην εργασία τους. "Έχουμε επίσης περιπτώσεις ανηλίκων που εργάζονται, ενώ δεν θα έπρεπε", αναφέρει ο κ. Slobodan Trendafilov της Ομοσπονδίας. Το Επιμελητήριο Τουρισμού-Φιλοξενίας πιστεύει ότι απαιτούνται μικρές αλλαγές στους κανονισμούς σχετικά με τη λειτουργία των επιχειρήσεων, ώστε να μην υπάρχει παραβίαση των κανόνων.

-Κατάλογος των 100 πιο επιτυχημένων εταιρειών στη Βόρεια Μακεδονία

Οι εταιρείες Kipper Markets, Dauti Komerc, ALMA-M, Gemak Trade και AK-Invest είναι οι πιο επιτυχημένες Αλβανικές επιχειρήσεις στη Βόρεια Μακεδονία, ως προς τον κύκλο εργασιών για το 2020, σύμφωνα με την πλατφόρμα Biznismreza.mk. Στην ανάλυση-κατάλογο για τις 100 πιο επιτυχημένες εταιρείες στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας που εκπόνησε η biznismreza.mk περιλαμβάνονται τρεις κατηγορίες: βάσει κύκλου εργασιών, κερδών και αριθμού εργαζομένων. Η εταιρεία Kipper κατατάσσεται 28η με συνολικά έσοδα 72,7 εκατ. ευρώ για το 2020, η εταιρεία Dauti Komerc στην 61η θέση με έσοδα 43,8 εκατ. ευρώ, η Alma-M με 36,8 εκατ. ευρώ, η GEMAK Trade με 35,5 εκατ. ευρώ και η AK-Invest στην 84η θέση με 33,4 εκατ. ευρώ.

-Νέο νομοθετικό πλαίσιο για τη χρηματοδοτική στήριξη των επενδύσεων στη Βόρεια Μακεδονία

Στις 30.7.2021 ψηφίσθηκαν οι τροποποιήσεις του νόμου για τη χρηματοδοτική στήριξη των επενδύσεων στη χώρα, ο οποίος ρυθμίζει τις μορφές και το ύψος της χρηματοδοτικής στήριξης, αλλά και τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία για τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης σε επιχειρήσεις για επενδύσεις σε τομείς παραγωγής της οικονομίας. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο εντάσσεται στο πλαίσιο πρωτοβουλιών της Κυβέρνησης της Βόρειας Μακεδονίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. <https://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/infofile/76330>

-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας

Το δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών στη Βόρεια Μακεδονία, Αρ. Τεύχους Νο.26/2021 από 11 Αυγούστου 2021, είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ - Σκοπίων στη διαδικτυακή πύλη AGORA: <https://agora.mfa.gr/infofiles/Tenders%20No%2026%20mk.pdf>.

2. Οικονομικές ειδήσεις

-Μισθός v.s Έξοδα – 554,5 ευρώ/ μήνα για βασικά είδη πρώτης ανάγκης

Ο μέσος μισθός στη χώρα αυξάνεται, αλλά το ίδιο και το κόστος ζωής. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία, τον Μάιο του τρέχοντος έτους, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους, ο μέσος καθαρός μισθός αυξήθηκε κατά 8,8%. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ομοσπονδίας Συνδικαλιστικών Οργανώσεων της Βόρειας Μακεδονίας, η αξία του "ελάχιστου καλαθιού" αυξήθηκε κατά σχεδόν 12 ευρώ τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους. Τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του περασμένου έτους, το κόστος ζωής αυξήθηκε κατά 2,7% και οι τιμές λιανικής κατά 4%. Η μεγαλύτερη αύξηση του κόστους ζωής σημειώθηκε στα έλαια και τα λίπη κατά 30,8%, στα αλκοολούχα ποτά και στον καπνό κατά 4%, ενώ σημαντική αύξηση 4,3% καταγράφηκε στο κόστος στέγασης, νερού, ηλεκτρικής ενέργειας, καυσίμων. Είναι ενδιαφέρον ότι υπάρχει αύξηση του μέσου μηνιαίου μισθού στις δραστηριότητες έντασης εργασίας που κυριαρχούνται από τον κατώτατο μισθό. Για παράδειγμα, οι μισθοί στη μεταποιητική βιομηχανία τον Μάιο αυξήθηκαν κατά 13,1%, στη γεωργία κατά 6,8%, στα ορυχεία κατά 8,5% και στο εμπόριο κατά 12,8%. Ο μέσος καθαρός μισθός στις δραστηριότητες της τέχνης, της ψυχαγωγίας και της αναψυχής έχει τη μεγαλύτερη αύξηση 29%. Εν τούτοις, αν και ο μισθός αυξάνεται, δεν αρκεί για να καλύψει τις βασικές ανάγκες διαβίωσης που ανέρχονται σε 555 ευρώ το μήνα. Μέχρι και το 50% του μέσου μισθού δαπανάται για τρόφιμα και σχεδόν το 40% για στέγαση (πχ λογαριασμούς ρεύματος, ύδατος & άλλων επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας).

-Δείκτης Τιμών Εστίασης, Ιούλιος 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης τιμών εστίασης τον Ιούλιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2021, αυξήθηκε κατά 0,1%. Σε σύγκριση με τις ομάδες υπηρεσιών, σημειώθηκε αύξηση του δείκτη τροφίμων κατά 0,1%. Ο δείκτης τιμών εστίασης τον Ιούλιο του 2021, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους, αυξήθηκε κατά 0,5%. Ο αθροιστικός δείκτης τιμών εστίασης για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2021, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους, αυξήθηκε κατά 0,3%, ενώ σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2020 αυξήθηκε κατά 0,1%.

-Ο πληθωρισμός στο 3,4% τον Ιούλιο 2021

Τον Ιούλιο 2021, ο πληθωρισμός έφθασε το 3,4% σε σύγκριση με το κόστος ζωής πριν από ένα χρόνο, γεγονός που δείχνει ότι η αύξηση των τιμών υπερβαίνει ήδη το όριο των ανεκτών αυξήσεων των τιμών. Οι στατιστικολόγοι υπολόγισαν ότι αυτός ο πληθωρισμός είναι αποτέλεσμα της ετήσιας αύξησης των δαπανών των τροφίμων και αναψυκτικών κατά 2,2%, των αλκοολούχων ποτών και του καπνού κατά 4,2%, των υπηρεσιών υγείας κατά 3,5%, των μεταφορών κατά 13,6%, του πολιτισμού και της αναψυχής κατά 3%, των ξενοδοχείων και των εστιατορίων κατά 5,6%. Η Κεντρική Τράπεζα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αύξηση του πληθωρισμού το δεύτερο τρίμηνο οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τιμών των παραγώγων πετρελαίου και της ηλεκτρικής ενέργειας. "Οι αλλαγές στις τιμές της ενέργειας εξηγούνται από την υψηλή ετήσια αύξηση των τιμών των παραγώγων πετρελαίου που ακολουθούν την κίνηση των τιμών στα παγκόσμια χρηματιστήρια, καθώς επίσης και από την αύξηση των εγχώριων τιμών ηλεκτρικής ενέργειας από τον Αύγουστο του περασμένου έτους".

3. Ευρωπαϊκή προοπτική

-Η EBRD εξετάζει τη χορήγηση δανείου 2 εκατ. ευρώ στην PROCREDIT BANK για πράσινες επενδύσεις

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD/ETAA) ανέφερε ότι εξετάζει το ενδεχόμενο παροχής δανείου ύψους έως 2 εκατ. ευρώ (2,3 εκατ. δολάρια) στην Procredit Bank της Βόρειας Μακεδονίας για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης. Το δάνειο θα παρέχει χρηματοδότηση για δανεισμό σε ιδιώτες και επιχειρήσεις του οικιστικού τομέα για επενδύσεις που στηρίζουν τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία, ανέφερε η Τράπεζα. Η χρηματοδότηση θα χορηγηθεί στο πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού Πράσινης Οικονομίας των Δυτικών Βαλκανίων (WB GEFF II, βλ. κατωτέρω αναφορά).

-Προοπτικές ανάπτυξης της βιο-οικονομίας στην περιοχή της Strumica

Σύμφωνα με το Διεθνές Κέντρο Αειφόρου Ανάπτυξης Συστημάτων Ενέργειας, Νερού και Περιβάλλοντος- Τμήμα Σκοπίων (SDEWES-Skopje) της Βόρειας Μακεδονίας, η χρήση των γεωργικών υπολειμμάτων ως ανανεώσιμης πηγής ενέργειας στην περιοχή της Strumica θα μπορούσε να δώσει ώθηση στη βιοοικονομία και να προσθέσει αξία στην περιοχή. Το γεγονός ότι η περιοχή Strumica είναι ο μεγαλύτερος κατασκευαστής τροφίμων στη χώρα την καθιστά εξαιρετικά δελεαστική και, στην προκειμένη περίπτωση, τα υπολείμματα φυτών θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν ως πηγή ενέργειας για περαιτέρω χρήση στη βιομηχανική παραγωγή. Με αυτό τον τρόπο θα αποφευχθούν οι χώροι υγειονομικής ταφής με φυτικά απόβλητα που μολύνουν ποτάμια, αέρα, έδαφος και υπόγεια ύδατα. Σημειώνεται ότι, η περιοχή της Strumica έχει ενταχθεί στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος BE-Rural, το οποίο έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Horizon 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και το οποίο σε μια πρώτη φάση θα ερευνήσει υπάρχουσες και διαθέσιμες βιώσιμες τεχνολογίες, δυνατότητες βιομάζας και (μικρής κλίμακας) επιχειρηματικά μοντέλα για μια οικονομία με βιολογική βάση. Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος, δίδεται έμφαση στην ενεργειακή μετατροπή υλικών βιομάζας που παράγονται σε αγροτικά χωράφια ή αγροκτήματα (υπολείμματα στο χωράφι), καθώς και εκείνων που παράγονται κατά την επεξεργασία γεωργικών προϊόντων (κατάλοιπα διεργασιών παραγωγής). Οι δυνατότητες για τοπική ανάπτυξη θα αξιολογηθούν, λαμβάνοντας υπόψη τα πλαίσια πολιτικής και τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών. Ταυτόχρονα, οι περιφερειακοί εταίροι της BE-Rural θα επικεντρωθούν στην ενίσχυση και επέκταση των περιφερειακών δικτύων βιοοικονομίας, εντοπίζοντας και προσεγγίζοντας πρόσθετες ομάδες ενδιαφερομένων. Εν τούτοις, η Βόρεια Μακεδονία και εν προκειμένω η Strumica δεν έχουν ακόμη δημοσιεύσει στρατηγικές βιοοικονομίας.

-Νέα χρηματοδότηση από την EBRD για επενδύσεις σε ενεργειακή απόδοση κτιρίων

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) παρείχε νέο χρηματοδοτικό πακέτο 5 εκατ. ευρώ στην Sparkasse Bank AD Skopje για επενδύσεις σε ενεργειακή απόδοση κτιρίων. Η χρηματοδότηση, που χορηγείται στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μηχανισμού για την πράσινη οικονομία των Δυτικών Βαλκανίων (WB GEFF II), θα υποστηρίξει επενδύσεις σε πράσινες τεχνολογίες, υλικά και λύσεις σε ιδιότητα σπίτια και κτίρια, ανέφερε η EBRD σε ανακοίνωσή της. Το WB GEFF είναι ένα πρόγραμμα 135 εκατ. ευρώ που συγχρηματοδοτείται από την ΕΕ, το επενδυτικό πλαίσιο για τα Δυτικά Βαλκάνια (WBIF) και το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών της Αυστρίας. Υλοποιείται υπό την αιγίδα του Περιφερειακού Προγράμματος Ενεργειακής Απόδοσης για τα Δυτικά Βαλκάνια (REEP Plus). Το πρόγραμμα, το οποίο καλύπτει την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Κόσσοβο, το Μαυροβούνιο, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Σερβία, προσφέρει χρηματοδότηση για επενδύσεις πράσινης οικονομίας στον οικιακό τομέα, καθώς και για επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των επενδύσεών τους, οι λήπτες του δανείου θα είναι επίσης επιλέξιμοι για επιστροφή μετρητών έως και 20% επί του συνολικού ποσού του δανείου. Η EBRD παρέχει επίσης μια μη χρηματοδοτούμενη διευκόλυνση καταμερισμού κινδύνου ύψους 20 εκατ. ευρώ στην Sparkasse Bank, μέσω της οποίας θα εγγυηθεί έως και το 50% της υπάρχουσας και της νέας εταιρικής έκθεσης του δανειστή. Με την απελευθέρωση κεφαλαίων, η εν λόγω συμμετοχή θα αυξήσει την ικανότητα της Sparkasse να χρηματοδοτεί πρόσθετα έργα πράσινης οικονομίας, ανέφερε σχετικά η EBRD.

4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις

-Πρωτόκολλο Επιχειρηματικής Συνεργασίας Ταχυδρομείων Βόρειας Μακεδονίας και Σερβίας (2.8.2021)

Στις 2.8.2021 υπεγράφη στο Βελιγράδι Πρωτόκολλο για την επιχειρηματική συνεργασία μεταξύ των Ταχυδρομείων της Βόρειας Μακεδονίας και της Σερβίας, από τον Γενικό Διευθυντή του Ταχυδρομείου της Βόρειας Μακεδονίας (Director General of the JSC Post of North Macedonia), κ. Jani Makraduli, και τον Διευθυντή του Ταχυδρομείου της Σερβίας (Acting Director of the PE Post of Serbia), κ. Zoran Djordjević. Το Πρωτόκολλο υπεγράφη τρεις ημέρες μετά το Οικονομικό Φόρουμ Περιφερειακής Συνεργασίας στα Σκόπια, που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας «Ανοικτά Βαλκάνια» ("Open Balkan"), και, όπως αναφέρεται, αντιπροσωπεύει το πρώτο βήμα προς τη συγκεκριμενοποίηση της τριμερούς συμφωνίας μεταξύ του Πρωθυπουργού της Βόρειας Μακεδονίας κ. Zoran Zaev, του Προέδρου της Σερβίας κ. Aleksandar Vucic και του Πρωθυπουργού της Αλβανίας κ. Edi Rama για ενίσχυση της οικονομικής συνεργασίας στην περιοχή.

-Δυνατότητα συμμετοχής εταιρειών της ΔτΒΜ στους διαγωνισμούς του NATO

Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις του νόμου περί δημοσίων συμβάσεων στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, οι εταιρείες της Βόρειας Μακεδονίας θα μπορούν να συμμετέχουν σε δημόσιους διαγωνισμούς του NATO, με ετήσιο προϋπολογισμό περίπου 5 δισ. ευρώ. Ο νόμος καθορίζει τις διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες οι εν λόγω εταιρείες θα μπορούν να συμμετέχουν στις δημόσιες συμβάσεις για τις ανάγκες της αγοράς του NATO. Ο νόμος ρυθμίζει επίσης τον τρόπο ελέγχου και επιβεβαίωσης των προϋποθέσεων συμμετοχής των οικονομικών φορέων που είναι εγγεγραμμένοι στη χώρα στις διαδικασίες προμηθειών για τις ανάγκες του NATO και των μελών του. Οι οικονομικοί φορείς που επιθυμούν να συμμετάσχουν είναι εγγεγραμμένοι σε μητρώο οικονομικών φορέων που διαχειρίζεται το Υπουργείο Άμυνας. Το Κέντρο Στήριξης Εγχώριων Επιχειρήσεων για Συμμετοχή στην Αγορά του NATO, το οποίο ιδρύθηκε μετά την ένταξη της χώρας στη Συμμαχία και μετά τις τροποποιήσεις του Νόμου περί Αμυντικών Διαγωνισμών, θα αρχίσει σύντομα να λειτουργεί στο Υπουργείο Άμυνας και θα έχει ως στόχο να βοηθήσει αυτή τη διαδικασία, δήλωσε η Υπουργός Άμυνας κα Radmila Sekerinska.

-Παρουσίαση του επενδυτικού περιβάλλοντος της ΔτΒΜ στην Τουρκία

Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Ξένων Επενδύσεων και Προώθησης Εξαγωγών της ΔτΒΜ, κ. Dejan Pavleski, πραγματοποίησε διήμερη επίσκεψη στην Κωνσταντινούπολη, όπου συναντήθηκε με αξιωματούχους αρκετών Τουρκικών επιχειρήσεων οι οποίοι έδειξαν ενδιαφέρον να επενδύσουν μέρος του κεφαλαίου τους στη Βόρεια Μακεδονία. Συγκεκριμένα, ο κ. Pavleski συναντήθηκε με εκπροσώπους επιχειρήσεων της αυτοκινητοβιομηχανίας, της ιατρικής και προϊόντων HVAC (θέρμανσης, εξαερισμού, κλιματισμού κλπ) για να παρουσιάσει τις προϋποθέσεις και τις δυνατότητες λειτουργίας μιας επιχείρησης στη χώρα, καθώς επίσης και τα πλεονεκτήματα και τους νομικούς κανονισμούς που σχετίζονται με τις ξένες επενδύσεις.

-Η Nordwind Airlines της Ρωσίας υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με την εγχώρια Atlas Plus

Η Nordwind Airlines της Ρωσίας υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας στα Σκόπια με το Ταξιδιωτικό Πρακτορείο Atlas Plus, μέλος του Εμπορικού Επιμελητηρίου Βόρειας Μακεδονίας - Ρωσίας, αποτελώντας έτσι γενικό αντιπρόσωπο πωλήσεων της Nordwind Airlines στην αγορά της Βόρειας Μακεδονίας. Μετά την υπογραφή της συμφωνίας συνεργασίας, η Nordwind Airlines παρουσίασε τις υπηρεσίες της. Εκπρόσωποι της Nordwind Airlines δήλωσαν ότι είναι ευτυχείς που έρχονται σε άλλη Βαλκανική χώρα και ελπίζουν σε νέους επιβάτες. Κατά τη διάρκεια της παρουσίασης, ανακοίνωσαν το πρόγραμμα πτήσεων για την περίοδο Νοεμβρίου 2021 – Μαρτίου 2022, ως απόδειξη, σύμφωνα με αυτούς, της δέσμευσης και της επένδυσης στην αγορά αυτή. Η Nordwind Airlines της Ρωσίας πραγματοποίησε την πρώτη πτήση -που συνδέει τη Μόσχα με τα Σκόπια-, στις 4 Ιουνίου. Οι πτήσεις πραγματοποιούνται κάθε εβδομάδα, κάθε Δευτέρα και Παρασκευή. Ο αερομεταφορέας επανασυνδέθηκε με τις δύο πρωτεύουσες μετά από διακοπή των πτήσεων μεταξύ Ρωσίας και Βόρειας Μακεδονίας εδώ και 20 χρόνια.

5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος

-Αύξηση του κόστους ζωής

Τον Ιούλιο 2021, το κόστος ζωής αυξήθηκε κατά 0,5% σε σύγκριση με τον Ιούνιο 2021. Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, οι τιμές λιανικής αυξήθηκαν κατά 2,3%. Σε σύγκριση με τον Ιούλιο του περασμένου έτους, το κόστος ζωής αυξήθηκε κατά 3,4% και οι τιμές λιανικής κατά 5,4%. Τα τσιγάρα αυξήθηκαν κατά 0,9% σε σύγκριση με τον Ιούνιο, το γάλα κατά 0,8%, το ψωμί και τα δημητριακά κατά 0,4% και η μπίρα κατά 0,3%. Υπάρχει επίσης αύξηση σε αεροπορικές μεταφορές επιβατών κατά 49,9%, αέριο για νοικοκυριά κατά 8,4%, καύσιμα και λάδια για ιδιωτικά οχήματα κατά 5%, υγρά καύσιμα για νοικοκυριά κατά 4,7%, τουριστικά πακέτα κατά 3,4% και υπηρεσίες διαμονής κατά 2,2%. Το μαγειρικό λάδι και το λίπος μειώθηκαν κατά 2,2%, το κρασί κατά 1,6%, το κρέας κατά 0,7% και το τυρί και cottage cheese κατά 0,3%. Υπάρχει μείωση των δεικτών κόστους ζωής για τις παραϊατρικές υπηρεσίες, τα χαλιά, τα ρούχα, τα έπιπλα και τα είδη οικιακής χρήσης, τα μαγειρικά σκεύη, τα υποδήματα. Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι τιμές των τροφίμων μειώθηκαν στις διεθνείς αγορές τον Ιούλιο, για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, σύμφωνα με την Υπηρεσία Τροφίμων του ΟΗΕ, FAO. Ο Βασικός Δείκτης Τιμών Τροφίμων του FAO μειώθηκε 1,2% τον Ιούλιο σε σύγκριση με τον Ιούνιο.

-Μέσος μηνιαίος μισθός 466 € , ενώ τα ελάχιστα μηνιαία έξοδα μέσης οικογένειας 554 €

Η μέση τετραμελής οικογένεια στη Βόρεια Μακεδονία χρειάστηκε 34.128 δηνάρια (554 ευρώ) για να καλύψει τις ελάχιστες δαπάνες διαβίωσης τον Ιούλιο του 2021, σύμφωνα με την Ομοσπονδία Συνδικάτων της Βόρειας Μακεδονίας. Σύμφωνα με την εκτίμηση των αναγκών για ένα μέσο νοικοκυριό, χρειάστηκαν 14.417 δηνάρια για την κάλυψη του μηνιαίου κόστους διατροφής και 10.827 δηνάρια για την κάλυψη μηνιαίων υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Το κόστος των ειδών προσωπικής υγιεινής και των οικιακών προϊόντων καθαρισμού ήταν περίπου 2.382 δηνάρια. Τα έξοδα μεταφοράς ανήλθαν σε 2.529 δηνάρια. Για τα ρούχα και τα υποδήματα, μια μέση οικογένεια χρειαζόταν 2.170 δηνάρια, για ψυχαγωγία 1.068 δηνάρια, και υγειονομική περίθαλψη 735 δηνάρια. Τα τελευταία στοιχεία που δημοσίευσε η Κρατική Στατιστική Υπηρεσία τοποθετούν τον μέσο καθαρό μηνιαίο μισθό τον Μάιο του 2021 σε 28.721 δηνάρια (466 ευρώ).

-Σχολές και επιστημονικά ιδρύματα μπορούν να υποβάλουν αίτηση για εργαστηριακό εκσυγχρονισμό

Το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών, με τη σύμφωνη γνώμη της Κυβέρνησης, δίνει τη δυνατότητα σε σχολές και επιστημονικά ιδρύματα της χώρας να υποβάλουν αίτηση για κονδύλια του Προϋπολογισμού για την προώθηση των ικανοτήτων επιστημονικής έρευνας, εκσυγχρονίζοντας τις εργαστηριακές εγκαταστάσεις. Για τον σκοπό αυτό θα διατεθούν συνολικά 17,3 εκατ. δηνάρια. Η δημόσια πρόσκληση είναι σε εξέλιξη. "Κρατικά πανεπιστήμια - σχολές/επιστημονικά ιδρύματα και δημόσια επιστημονικά ιδρύματα - εθνικά επιστημονικά ιδρύματα, καθώς και ανεξάρτητοι φορείς που ασκούν δραστηριότητα ειδικού και δημόσιου συμφέροντος μπορούν να συμμετάσχουν στην πρόσκληση με δικά τους σχέδια-προγράμματα για την ανάπτυξη των εργαστηριακών πόρων", αναφέρεται στο σχετικό δελτίο τύπου. Προβλέπονται τρεις τύποι υποστήριξης: η χορήγηση κονδυλίων για την επίσημη αναγνώριση της ικανότητας του εργαστηρίου, η στήριξη της διατήρησης της τεχνικής ικανότητας και η εισαγωγή νέων αναλυτικών μεθόδων στο πλαίσιο των εργαστηρίων, καθώς και η υποστήριξη της προμήθειας εξοπλισμού, η οποία συνεπάγεται εκσυγχρονισμό των εργαστηριακών υποδομών. "Η αύξηση των επενδύσεων στη δραστηριότητα επιστημονικής έρευνας αποτελεί μία από τις προτεραιότητες της Κυβέρνησης και του Υπουργείου Παιδείας και Επιστημών ως θεμελιώδης προϋπόθεση για την πρόοδο της κοινωνίας, την υψηλότερη οικονομική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της εθνικής οικονομίας. Η πολιτική ενθάρρυνσης της δραστηριότητας επιστημονικής έρευνας με την παροχή αυξημένης δημοσιονομικής στήριξης αποσκοπεί στην αύξηση της συμμετοχής του ΑΕΠ στην επιστήμη και στην επίτευξη του επιπέδου εκείνων στην περιοχή και από την ΕΕ. Ο προϋπολογισμός για την επιστήμη, ο οποίος ανήλθε σε 252 εκατ. δηνάρια το 2018, έχει σχεδόν διπλασιαστεί μέσα σε τρία χρόνια, ενώ η χώρα εξακολουθεί να είναι δικαιούχος σημαντικά αυξημένων προϋπολογισμών στο πλαίσιο διεθνών προγραμμάτων για την επιστήμη, την έρευνα και τις καινοτομίες, όπως το πρόγραμμα «Horizon Europe», αναφέρεται στο Δελτίο.

6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις

-Διαγωνισμός Hackathon στο πλαίσιο του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Νεολαίας 2021

Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Νεολαίας, ο Οργανισμός Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Κινητικότητας (Agency for European Educational Programmes and Mobility), μαζί με τον Οργανισμό Νεολαίας και Αθλητισμού (Agency for Youth and Sport), το Εθνικό Συμβούλιο Νεολαίας της Βόρειας Μακεδονίας (National Youth Council) και την Ένωση για την Εργασία των Νέων (Union for Youth Work) φιλοξένησαν το hackathon νεολαίας που πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης. "Στόχος του hackathon ήταν να αναπτύξει ιδέες και να ενθαρρύνει πρωτοβουλίες μεταξύ των νέων. Επιπλέον, δημιουργήθηκαν περίπου εκατό εκδηλώσεων οργανώσεων νεολαίας με σκοπό να προσφέρουν ευκαιρίες στους νέους", ανέφεραν οι διοργανωτές της εκδήλωσης. Ο διευθυντής του Εθνικού Οργανισμού Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Κινητικότητας, κ. Marko Gjorgievski, δήλωσε ότι η υπηρεσία και το Πρόγραμμα Erasmus+ αποσκοπούν στη στήριξη των νέων. Ο Διευθυντής του Οργανισμού Νεολαίας και Αθλητισμού κ. Naumche Mojsovski δήλωσε ότι "Οι νέοι έχουν γνώσεις, δεξιότητες, δημιουργικότητα και αξίζουν την ευκαιρία να έχουν χώρο για να παρουσιάσουν τις γνώσεις τους και να συμβάλουν στην ανάπτυξη της κοινωνίας μας". "Εύχομαι οι νέοι να είναι το επίκεντρο όλων των εκδηλώσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, όχι μόνο αυτή την ημέρα. Το Εθνικό Συμβούλιο Νεολαίας της Βόρειας Μακεδονίας εργάζεται και θα συνεχίσει να εργάζεται για την προώθηση και την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των νέων και την παροχή καλύτερων συνθηκών στους νέους", δήλωσε η Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Νεολαίας κα Marija Krstevska. Ο διευθυντής της Ένωσης για την Εργασία των Νέων κ. Dragan Atanasov σημείωσε ότι η ανάπτυξη καινοτομιών είναι πολύ σημαντική για την εργασία των νέων ώστε να είναι ενωμένη με τις τάσεις και τις νέες ανάγκες τους.

-Αποφάσεις κυβέρνησης για επιβολή εκ νέου περιορισμών λόγω αύξησης των κρουσμάτων

Η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας έλαβε τις εξής αποφάσεις, προκειμένου να περιοριστεί η αύξηση των κρουσμάτων κορωνοϊού:

-Από την 16^η Αυγούστου 2021 καθίσταται υποχρεωτική η επίδειξη πιστοποιητικού εμβολιασμού, τουλάχιστον με την πρώτη δόση, σε κάθε είδους ανοιχτού τύπου εγκαταστάσεις, περιλαμβανομένων των καταστημάτων εστίασης, στις οποίες παρευρίσκονται πάνω από 30 άτομα για οποιαδήποτε εκδήλωση (εορτασμός, συναυλία, σεμινάριο, εργαστήριο, συνέδριο, πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις).

Η προσκόμιση και κατοχή πιστοποιητικού εμβολιασμού - τουλάχιστον με την πρώτη δόση - αφορά στα άτομα άνω των 18 ετών.

-Από 18^{ης} Αυγούστου 2021, απαιτείται η υποχρεωτική κατοχή, προσκόμιση και έλεγχος είτε πιστοποιητικού/βεβαίωσης εμβολιασμού - τουλάχιστον με την πρώτη δόση- είτε πιστοποιητικού/βεβαίωσης ότι έχουν νοσήσει από κορωνοϊό τις τελευταίες 45 ημέρες για την είσοδο σε καταστήματα εστίασης, καφέ και μπαρ, ανεξαρτήτως χωρητικότητας και αριθμού επισκεπτών/θαμώνων/ατόμων, καθώς και για εκδηλώσεις κάθε είδους (εορτασμούς, γάμων, γενεθλίων, βαπτίσεων, σεμιναρίων, συνεδρίων, εργαστηρίων, συναυλιών, πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων κλπ, για άτομα άνω των 18 ετών.

Το μέτρο αυτό θα εφαρμόζεται υποχρεωτικά και όσον αφορά στη διοργάνωση, απασχόληση και παρουσία/συμμετοχή σε κάθε είδους εκδηλώσεων σε υπαίθριο χώρο με περισσότερους παριστάμενους, όπως επίσης και για την είσοδο στους κλειστούς χώρους των εμπορικών καταστημάτων.

-Επιπλέον, σε όλα τα καταστήματα εστίασης, καφέ και μπαρ που αφορά το συγκεκριμένο μέτρο, των οποίων η χωρητικότητά τους ξεπερνά τους 30 επισκέπτες/θαμώνες/άτομα, καθίσταται υποχρεωτική η ενεργοποίηση υπηρεσίας εκ μέρους νομικής οντότητας για τον έλεγχο και την εφαρμογή του μέτρου, ενώ σε αυτά με χωρητικότητα κάτω των 30 επισκεπτών/θαμώνων/ατόμων ο έλεγχος της κατοχής πιστοποιητικού COVID-19 θα διενεργείται εκ μέρους των μονίμων εργαζομένων τους.

-Επιτρέπεται η διοργάνωση και διεξαγωγή αθλητικών αγώνων με παρουσία κοινού, πολιτιστικές εκδηλώσεις, η λειτουργία εστιατορίων, καφέ, καταστημάτων τυχερών παιχνιδιών, συναυλιών, σεμιναρίων, εργαστηρίων και άλλων εκδηλώσεων σε κλειστούς χώρους με 30% πληρότητα του χώρου, ενώ σε ανοιχτούς χώρους με 50% πληρότητα του χώρου, εφόσον τηρούνται τα πρωτόκολλα και τα μέτρα για την προστασία από τον COVID-19 και εφόσον οι συμμετέχοντες κατέχουν πιστοποιητικό δια του οποίου διαβεβαιώνεται ότι έχουν λάβει τουλάχιστον την πρώτη δόση εμβολίου κατά του κορωνοϊού είτε πιστοποιητικό ότι έχουν νοσήσει από κορωνοϊό τις τελευταίες 45 ημέρες, υπολογίζοντας από την ημέρα της πλήρους ανάρρωσής τους.

-Απαγορεύεται η διοργάνωση εορταστικών εκδηλώσεων, όπως γάμων, γενεθλίων και κάθε είδους ιδιωτικών εορτασμών σε εγκαταστάσεις κλειστού τύπου, ενώ μπορούν να διοργανωθούν άλλου τύπου εκδηλώσεων σε κλειστούς χώρους με πληρότητα μέχρι 30% της χωρητικότητας του χώρου όπου πραγματοποιείται η εκδήλωση και με περιορισμένο αριθμό επισκεπτών μέχρι 1.000, με υποχρεωτική την κατοχή, την προσκόμιση και του ελέγχου ενός εκ των υποχρεωτικών COVID-19 εγγράφων.

-Από 1^{ης} Σεπτεμβρίου 2021, ημεδαποί και αλλοδαποί πολίτες (σ.σ. που διαμένουν στη χώρα), και κατά την έξοδο από τη Βόρεια Μακεδονία θα πρέπει να προσκομίζουν στην εκάστοτε συνοριακή δίοδο είτε πιστοποιητικό/βεβαίωση πλήρους εμβολιασμού κατά του κορωνοϊού, είτε αρνητικό RT PCR SARS-CoV-2 τεστ που διενεργήθηκε τις τελευταίες 72 ώρες, είτε τεστ ταχείας ανίχνευσης του αντιγόνου του SARS-CoV-2 (rapid test) που διενεργήθηκε τις τελευταίες 48 ώρες είτε πιστοποιητικό/βεβαίωση ότι έχουν νοσήσει από κορωνοϊό τις τελευταίες 45 ημέρες, υπολογίζοντας από την ημέρα της πλήρους ανάρρωσής τους.

-Για τους πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας που επιστρέφουν στη χώρα μετά την 1^η Σεπτεμβρίου 2021 και δεν διαθέτουν πιστοποιητικό εμβολιασμού, είτε αρνητικό PCR τεστ, είτε βεβαίωση ότι έχουν νοσήσει από κορωνοϊό, με απόφαση της Κρατικής Υγειονομικής Υπηρεσίας, θα υπόκεινται σε κατ' οίκον αυτοπεριορισμό

(καραντίνα) διάρκειας επτά (7) ημερών. Η διάρκεια της καραντίνας μπορεί να μειωθεί σε πέντε (5) ημέρες εφόσον εντός αυτής της περιόδου προσκομιστεί αρνητικό PCR τεστ.

-Αυτό ισχύει τόσο για τους ημεδαπούς όσο και για τους αλλοδαπούς πολίτες, ενώ το κόστος της απομόνωσης των αλλοδαπών πολιτών επιβαρύνει τους ίδιους.

-Από το μέτρο αυτό εξαιρούνται οι ημεδαποί οδηγοί φορτηγών οχημάτων, όπως επίσης και οι αλλοδαποί οδηγοί φορτηγών οχημάτων που απλώς διέρχονται από τη χώρα.

-Όσον αφορά στους αλλοδαπούς πολίτες που απλώς διέρχονται από τη χώρα, από 1^{ης} Σεπτεμβρίου 2021 θα δύνανται να εισέλθουν στη χώρα αφού προηγουμένως, κατά την είσοδό τους, υπογράψουν δήλωση ότι θα εξέλθουν από την επικράτεια της Βόρειας Μακεδονίας εντός 5 ωρών, την οποία δήλωση οφείλουν να καταθέσουν στις συννοριακές αρχές της χώρας κατά την έξοδό τους.

-Αναφορικά με τη διέλευση από τη χώρα αεροπορικών πληρωμάτων που καταφθάνουν στα διεθνή αεροδρόμια της Βόρειας Μακεδονίας, λόγω της φύσης του επαγγέλματός τους, επιτρέπεται σε αυτά μεγαλύτερη από πέντε (5) ωρών διάρκεια διαμονή.